

Investigating the relationship between object relations and early maladaptive schemas with dominance and moral relations among the couples in Sanandaj

Afshin Salahian¹, Noshin Salahian², Hassan Gharibi¹, Somayeh Saedi², Heroo Zamani³

1-Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
E-mail: salahian2020@gmail.com

2- M.A in Educational Psychology, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

3- B.A in Psychology, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Received: 11/08/2020

Accepted: 04/11/2020

Abstract

Introduction: Family is the first and smallest institution in which people experience relationships with others, start relationships with other family members and learn how to communicate with other members of the community.

Aim: This study aims to investigate the relationship between object relations and early maladaptive schemas with dominance and moral relationships among the couples in Sanandaj.

Method: The current study is a descriptive-correlational one. The statistical population of this study includes all couples in Sanandaj in 2019, out of whom 150 people were selected through accessibility sampling. The participants filled in the Bell Object Relations Questionnaire (1995), Young Schema Questionnaire (2005), Huskins Dominance Adaptation Scale (1986) and Kohlberg's morality scale (1981). The collected data was analyzed using SPSS Software (version. 23).

Results: The results indicated that the sub-scales of early maladaptive schemas (i.e. abandonment, social isolation, susceptibility, difficulty, emotional restraint, stubborn criteria) and subscales of object relations (i.e. incompetence, attachment and egocentrism) were and positively associated with dominance ($P < 0.05$, $T = 11.862$). In addition, the subscales of object relations (estrangement) and subscales of early maladaptive schemas (lack of trust, difficulty and obedience) were positively associated with moral relations ($P < 0.05$, $T = 4.63$).

Conclusion: According to the results point to a positive association between object relations and early maladaptive schemas with dominance and moral relations among couples. Therefore, it can be said that object relations and early maladaptive schemas can predict dominance and moral relations among couples.

Keywords: Object relations, Early maladaptive schemas, Dominance, Moral relations

---

How to cite this article : Salahian A, Salahian N, Gharibi H, Saedi S, Zamani H. Investigating the relationship between object relations and early maladaptive schemas with dominance and moral relations among the couples in Sanandaj. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2020; 7 (5): 104-116 .URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-940-en.pdf>

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

بررسی رابطه روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری و روابط اخلاقی در زوجین شهر سندج

افشین صلاحیان^۱، نوشین صلاحیان^۲، حسن غریبی^۱، سمیه ساعدی^۲، هیرو زمانی^۳

۱. استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران (مولف مسئول). ایمیل: salahian2020@gmail.com

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

۳. کارشناسی روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۸/۱۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۲۱

چکیده

مقدمه: خانواده اولین و کوچک‌ترین نهادی است که افراد در آن ارتباط با دیگران را تجربه می‌کنند و علاوه بر آغاز ارتباط با اعضای خانواده، چگونگی ارتباط با دیگر افراد اجتماع را نیز فرا می‌گیرند.

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری و روابط اخلاقی در زوجین شهر سندج انجام گرفت.

روش: مطالعه‌ی حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی زوجین شهر سندج در سال ۱۳۹۸ بود که تعداد ۱۵۰ نفر به صورت تصادفی در دسترس انتخاب شدند. آزمودنی‌ها به پرسشنامه روابط موضوعی بل (۱۹۹۵)، پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار یانگ (۲۰۰۵)، پرسشنامه سلطه‌گری هاسکینز (۱۹۸۶) و پرسشنامه اخلاق کلبرگ (۱۹۸۱) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین زیر مقیاس‌های طرحواره ناسازگار (رهاش‌دگی، انزوای اجتماعی، آسیب‌پذیری، گرفتاری، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه) و زیر مقیاس‌های روابط موضوعی (بی‌کفایتی، دل‌بستگی و خودمیان‌بینی) با سلطه‌گری رابطه مثبت وجود داشت ($P < 0/05$, $T = 11/862$). همچنین بین زیر مقیاس‌های روابط موضوعی (بیگانگی) و زیر مقیاس‌های طرحواره‌ی ناسازگار (بی‌اعتمادی، گرفتاری و اطاعت) با روابط اخلاقی رابطه مثبت وجود داشت ($P < 0/05$, $T = 4/63$).

نتیجه‌گیری: طبق نتایج به دست آمده از این پژوهش بین روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری و روابط اخلاقی در زوجین رابطه مثبت وجود داشت. در نتیجه می‌توان گفت که روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه می‌توانند سلطه‌گری و روابط اخلاقی را در میان زوجین پیش‌بینی نمایند.

کلیدواژه‌ها: روابط موضوعی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه، سلطه‌گری، روابط اخلاقی

مقدمه

پیرامون را بازنمایی می‌کند. آن‌ها به واسطه نقش بستن ادراک‌های حسی، هیجان و اعمال در حافظه، در خلال تجارب گذشته به‌ویژه دوران کودکی ساخته می‌شوند (استفنس و پکرون^۵، ۲۰۱۵). طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۶ به دلیل ارضا نشدن هیجان‌های اساسی در دوران کودکی به وجود آمده‌اند و این هیجان‌ها شامل: دلبستگی ایمن به دیگران، خودگردانی، کفایت و هویت، آزادی در بیان نیازها، خودانگیختگی و تفریح، محدودیت‌های واقع‌گرایانه و خویشن‌داری است (رنر^۷، ۲۰۱۱). طرحواره‌های ناسازگار اولیه ادراکات، هیجان‌ها، افکار و رفتارهای غلط و ناکارآمد تولید می‌کنند. طرحواره‌ها بر نحوه‌ی تفسیر رویدادها تأثیر می‌گذارند، فرد تجاربش را از دریچه‌ی منفی طرحواره‌ها می‌بیند، به طور انتخابی به اطلاعات تأییدکننده‌ی طرحواره‌ها توجه می‌کند و اطلاعات متعارض با آن را نادیده می‌گیرد (زیگلر هیل^۸ و همکاران، ۲۰۱۱). یکی از مفاهیم مهم در زمینه‌ی روانشناسی مفهوم سلطه‌گری^۹ است. سلطه‌گری مجموعه‌ای از قید و بندها و محدودیت‌های مرتبط به هم است که با کم‌بینی، محدود کردن و شکل دادن مردم، شرایط فرمان برداری و اطاعت از دیگران را فراهم می‌آورد. سلطه‌گری به عنوان تجربه‌ای از الگوهای غالب از عقاید یا ساختارها منشأ گرفته است و با تمیز قائل شدن، هنجار نمایی و تداوم بخشیدن به مناسبات نابرابر و جزییات نقش در درون نظام اجتماعی صورت می‌گیرد (مونی^{۱۰}، ۲۰۰۸). سلطه‌گری در بین زوجین دارای چندین حوزه‌ی تصمیم‌گیری است، بدین معنا که در زمینه‌ی

اصطلاح موضوع^۱ که واژه‌ی تخصصی و ابداع فروید است به هر آن چیزی اشاره دارد که نیازی را برآورده می‌سازد. در معنایی گسترده‌تر، موضوع به شخص یا شیء با اهمیتی اشاره دارد که موضوع یا هدف احساسات و سائق‌های یک فرد است. موضوع انگاره‌ی ذهنی یک شخص است که با هیجان همراه است (سنت کلر^۲، ۲۰۱۱). روابط موضوعی^۳ سازه‌ای بنیادین است که نقش اساسی در تبیین سلامت، انواع ریخت‌های آسیب‌شناختی و حتی ساختارهای شخصیت دارد. روابط موضوعی را می‌توان بازنمایی‌های فرد از خود و دیگران و عواطف همراه با این بازنمایی‌ها تعریف کرد (خزاعی و تمدن، ۱۳۹۳)؛ به عبارتی می‌توان روابط موضوعی را ظرفیت افراد برای برقراری روابط انسانی تعریف کرد که در سال‌های نخست زندگی شکل می‌گیرد (کلی^۴، ۲۰۱۴). کیفیت روابط موضوعی میراثی است که فرد از خانواده خود به دست می‌آورد که این میراث سهم مهمی در توسعه ارتباطات اجتماعی فرد دارد. در تشریح روابط موضوعی باید گفت که به نظر می‌رسد رابطه‌ی فرد با اعضای خانواده از موضوعات اصلی زندگی، مهم‌ترین روابط، پایاترین و تأثیرگذارترین روابط زندگی شخص است که روابط دیگر فرد متأثر از آن است. روابط موضوعی معمولاً به معنای روابط شخصی است و موضوع اصطلاحی تخصصی است به معنای آنچه سوژه با آن در ارتباط است (سنت کلر، ۲۰۱۱). ادراکات و طرحواره‌های ما نسبت به دیگران بر روی روابط ما با افراد تأثیرگذار است. طرحواره‌ها شیوه‌ی ادراک خود، دیگران و جهان

⁵- Stephens & Pekrun

⁶- Early Maladaptive Schemas

⁷- Renner

⁸- Zeigler Hill

⁹- Dominance

¹⁰- Mooney

¹- Object

²- Sant Clair

³- Object Relations

⁴- Kelly

هزینه کردن و خرید امکانات برای خانواده و تربیت فرزندان چه کسی حرف آخر را می‌زند (بارانی و همکاران، ۲۰۱۶). تفاوت‌های فردی بین زوجین موجب می‌شود هر یک از آنان حیطه‌های خاصی را تحت سلطه‌ی خویش درآورند. کسی که قدرت خود را در عمل به اثبات برساند و با رعایت حرمت فرد مقابل بخشی از زندگی را در اختیار می‌گیرد، سلطه‌ی خود را بر آن بخش مسلط کرده و تا پایان زندگی این وظیفه را به عهده می‌گیرد. با این کار نه تنها می‌تواند رفتار همسرشان را به نحو دلخواه تغییر دهند، بلکه قادرند شخصیت او را نیز تحت تأثیر قرار داده و در جهت مطلوب خود هدایت کنند، این شیوه بر روابط اخلاقی میان زوجین تأثیرگذار است (احمدی، ۱۳۹۰). اخلاق^۱ پایه‌ی نیرومندی است برای اینکه انسان‌ها در توافق و همکاری با هم زندگی کنند و در نتیجه این تعامل امیدشان برای بقا و تولید مثل بهبود می‌یابد (بایمستر و وناس^۲، ۲۰۱۲). از مهم‌ترین عواملی که بر بقا، دوام و رشد خانواده اثر می‌گذارد، روابط اخلاقی^۳ سالم و مبتنی بر سازگاری و تفاهم بین اعضا بخصوص زن و شوهر است (لامکین^۴ و همکاران، ۲۰۱۵). اخلاق در خانواده، اصول همسرداری و داشتن روابط اخلاقی سالم در محیط خانواده از مهم‌ترین مسائل در اسلام است. چنانچه اسلام اخلاق نیکو را عامل اصلی تحکیم بنیان خانواده‌ها می‌داند (فرهود، ۱۳۹۰). شناسایی عواملی که در روابط اخلاقی و عاطفی رضایتمند در بین زوجین نقش دارند، می‌تواند منجر به کاهش تنش‌ها و آسیب‌ها در خانواده شود و به زوجین در داشتن رابطه‌ی رضایت‌بخش و پایدار کمک می‌کند (نیمتز^۵، ۲۰۱۱).

طباطبایی، سهرابی و کریمی زارچی (۱۳۹۱) بیان کرده‌اند که طرحواره‌ی نقص، شکست، وابستگی - بی‌کفایتی، انزوای اجتماعی و محرومیت هیجانی در افراد افسرده نسبت به غیر افسرده از شدت بیشتری برخوردار است. استیلز^۶ (۲۰۱۱) نیز نشان داد طرحواره ناسازگار محرومیت محرومیت هیجانی پیش‌بینی کننده روابط اخلاقی است. همچنین نتایج پژوهش رنر (۲۰۱۱) نشان داد که بین تمامی زیر مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سازگاری در بین زوجین و همچنین روابط زوجین با فرزندان رابطه‌ی معنادار وجود دارد. در مطالعه‌ی بشارت، دهقانی و تولاییان (۱۳۹۳) بین زیر مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با مشکلات زناشویی و نارضایتی زوجین رابطه معنادار گزارش شده است. همچنین پیروی و بهرامی (۱۳۹۶) و لعل‌زاده کندکلی، اصغری ابراهیم‌آباد و حصارسرخی (۱۳۹۴) نشان دادند که بین پنج سازه‌ی نظری طرحواره‌ها (بریدگی، طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، جهت‌مندی، گوش به زنگی بیش از حد و بازداری، فقط طرحواره‌های بریدگی و طرد می‌توانند واریانس متغیر سازگاری زناشویی را به صورت معنی‌داری تبیین کنند. بین طرحواره‌ها با طلاق عاطفی رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود دارد. انزوای اجتماعی، شکست در پیشرفت، محرومیت هیجانی توانایی پیش‌بینی کنندگی طلاق عاطفی را دارند و نیز بین طرحواره‌های ناسازگار با طلاق عاطفی رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود دارد. طرحواره‌های انزوای اجتماعی، شکست در پیشرفت، محرومیت هیجانی توانایی پیش‌بینی کنندگی طلاق عاطفی را دارند. در مطالعه‌ای که توسط رئیس الساداتی، نظربلند و خوش‌کنش (۱۳۹۷) انجام شد

¹ - Ethics

² - Baumeister & Vonasch

³ - Moral relationships

⁴ - Lamkin

⁵ - Nimitz

⁶ - Stills

پویش، روزنو و اوین در سنجج به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. بعد از توضیح مختصر درباره هدف پژوهش و جلب رضایت شرکت کنندگان پرسشنامه‌ها در میان آنان توزیع و تکمیل شد. معیارهای ورود به مطالعه تمایل به شرکت در پژوهش، متأهل بودن، دامنه سنی بین ۲۰ تا ۶۰ سال و همچنین دارا بودن سطح سواد ابتدایی تا کارشناسی ارشد بود و معیار خروج از مطالعه هم شامل افرادی بود که تمایل به شرکت در مطالعه را نداشتند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. همچنین در مورد مسائل اخلاقی پژوهش به شرکت کنندگان در پژوهش درباره‌ی محرمانه بودن اطلاعات و گمنامی در تکمیل ابزارها اطمینان داده شد.

ابزار

ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها در ادامه به تفصیل آمده است.

پرسشنامه روابط موضوعی!^۱ بل^۲ پرسشنامه روابط موضوعی و واقعیت آزمایی را در سال ۱۹۹۵ طراحی نمود. در این پرسشنامه ۴۵ سؤال به سنجش روابط موضوعی و ۴۵ سؤال به سنجش واقعیت آزمایی یا کارکردهای من می‌پردازد که در مجموع ۹۰ سؤال را شامل می‌شود. این پرسشنامه چهار خرده مقیاس بی‌کفایتی، خود میان‌بینی و بیگانگی را شامل می‌شود. در این پرسشنامه بیگانگی به کمبود اعتماد در روابط، عدم موفقیت در صمیمیت و ناامیدی در نیل به صمیمیت در روابط اشاره دارد. دل‌بستگی نایمن، به روابط بین‌فردی، حساسیت به طردشدن و تأکید بسیار زیاد به اخذ تأیید

به این نتیجه رسیدند که بین تمام حیطه‌های روابط ناسازگار اولیه ارتباط معکوس و معنادار وجود داشت. روابط مناسب در جامعه بر اساس روابط مناسب در خانواده شکل می‌گیرد و به تبع آن جامعه از ثبات بیشتر برخوردار است. خانواده به یک واحد اجتماعی- انسانی مرکب از یک یا چند فرد اطلاق می‌شود که با هدف زناشویی و تولید مثل گرد هم می‌آیند و با هم وصلت می‌کنند. خانواده اصل و اساس روابط درهم پیوسته‌ای است که در انسان‌شناسی به آن نظام خویشاوندی یا اختصاراً خویشاوندی اطلاق می‌شود. برای ورود به حوزه‌ی خانواده قدم نخستین ازدواج است. ازدواج یا زناشویی، رابطه‌ای است طبیعی- فرهنگی که عموماً میان یک مرد و یک زن که به صورت عرفی یا قانونی، ارادی یا الزامی شکل می‌گیرد (فکوهی، ۱۳۹۳). خانواده از جایگاه رفیعی در نظام اجتماعی برخوردار است و چگونگی روابط بین زوجین در این نظام اجتماعی اهمیت ویژه‌ای دارد. با توجه به اهمیت نظام خانواده و بررسی مسائل مربوط به زوجین و در صورت لزوم پیشگیری از تنش و ایجاد روابط سالم در بین زوجین، پژوهش در این باره ضروری به نظر می‌رسد؛ لذا با توجه به اهمیت این موضوع، هدف این پژوهش بررسی رابطه روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری و روابط اخلاقی در زوجین شهر سنندج بود.

روش

مطالعه‌ی حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمام زنان و مردان متأهل سال ۱۳۹۸ شهر سنندج بود که تعداد ۱۵۰ نفر به روش تصادفی در دسترس از بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره‌ی

^۱- Thematic Relations Scale

^۲- Bell

محاسبه می‌شود. در هر کدام از طرحواره‌ها فرد نمره‌ی بیشتری کسب کند، آن طرحواره به عنوان طرحواره‌ی ترجیحی وی در نظر گرفته می‌شود. همچنین با جمع نمرات کل طرحواره‌ها، نمره کل نیز به دست می‌آید؛ به عبارتی هر آزمودنی در این پرسشنامه ۱۶ نمره به دست می‌آورد که ۱۵ نمره مربوط به خرده‌مقیاس‌ها و یک نمره کل. در ایران ضرایب آلفای کرونباخ برای همسانی درونی هریک از طرحواره‌ها در دامنه‌ای بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۳ به دست آمد (آهی و همکاران، ۱۳۹۰).

پرسشنامه سلطه‌گری^۳: مقیاس سلطه‌گری - انطباق جویی توسط کارول هاسکینز در سال ۱۹۸۶ ساخته شده است که از ۳۷ گویه و ۲ زیر مقیاس تطابق جویی مربوط به خود و تطابق جویی مربوط به همسر تشکیل شده است که به منظور سنجش سلطه‌گری - تطابق جویی در خانواده‌ها و در بین زوجین بکار می‌رود. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای است. هاسکینز^۴ (۱۹۸۶) نشان داد که مقیاس سلطه‌گری - انطباق جویی از اعتبار نسبی تا مطلوب با ضریب آلفای کلی ۰/۸۴ برخوردار است. عامل اول از ضریب آلفای ۰/۷۹ و عامل دوم از ضریب آلفای ۰/۶۵ برخوردار است. همچنین از روایی هم‌زمان نسبتاً خوبی برخوردار است، بدین صورت که بین هر دو خرده‌مقیاس آن و چند خرده‌مقیاس مربوط به فرم پژوهشی شخصیت شامل: خواری طلبی، پرخاشگری، وابستگی، سلطه‌جویی، احتراز از آسیب، تأیید اجتماعی و درک، همبستگی‌هایی وجود دارد.

پرسشنامه اخلاق: پرسشنامه اخلاق کلبرگ (۱۹۸۱) به منظور اندازه‌گیری جهت‌گیری‌های نوع دوستی و قضاوت اخلاقی ساخته شده است. این آزمون از دو

دیگران مربوط می‌شود. خود میان بینی متشکل از بی‌اعتمادی به دیگران و کنترل و اعمال قدرت به دیگران است و بی‌کفایتی اجتماعی به خجالتی بودن، شک و تردید به توانایی‌های خود در برقراری روابط (بالأخص در روابط با جنس مخالف) و ناتوانی در شکل دادن به روابط اشاره دارد. بل ضریب پایایی مقیاس روابط موضوعی را با فاصله زمانی ۲ هفته را بین ۰/۵۸ تا ۰/۹۰ و با فاصله زمانی ۱۳ هفته، بین ۰/۶۵ تا ۰/۸۱ گزارش کرده است. همچنین بل ۱۹۹۵ همبستگی بالایی بین مقیاس روابط موضوعی و مقیاس درجه‌بندی فشرده‌ی روان‌پزشکی، مقیاس نشانگان مثبت و منفی و اندازه‌های فیزیولوژیکی گزارش کرده است. همچنین ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه‌ی فارسی پرسشنامه روابط موضوعی و واقعیت‌آزمایی بل در سال ۹۰-۸۹ در نمونه‌های ایرانی بررسی شد و با آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۶۶ برای بی‌کفایتی اجتماعی تا ۰/۸۸ برای بیگانگی تأیید شد.

پرسشنامه طرحواره ناسازگار^۲: برای اندازه‌گیری طرحواره‌های ناسازگار اولیه از پرسشنامه‌ای که یانگ^۲ (۲۰۰۵) با ۷۵ سؤال، مقیاس پاسخگویی ۶ درجه‌ای لیکرت و خرده‌مقیاس شامل: محرومیت هیجانی، طرد-رهاشدگی، بی‌اعتمادی- بد رفتاری، انزوای اجتماعی، نقص- شرم، شکست، وابستگی- بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر، گرفتاری، در دام افتادگی، اطاعت، از خودگذشتگی، بازداري هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویش‌داری و خود انضباطی ناکافی استفاده شد. هر پنج سؤال این پرسشنامه مربوط به یک طرحواره است و برای به دست آوردن نمره‌ی طرحواره‌ها، نمره هر طرحواره به صورت جداگانه

^۳- Dominance Scale

^۴- Hoskins

^۱- Early Maladaptive Schemas Scale

^۲- Young

بررسی‌های متعدد از ۰/۷۴ تا ۰/۸۴ متغیر بوده است. پایایی قسمت دوم این آزمون ۰/۶۴ است.

یافته‌ها

نمونه‌ی حاضر در این پژوهش را ۱۵۰ نفر از افراد متأهل ساکن شهر سنندج در دامنه‌ی سنی بین ۲۰ تا ۶۰ سال و سطح تحصیلات ۳۳ نفر دارای سواد ابتدایی، ۶۶ نفر سواد مقطع دبیرستان، ۳۶ نفر کارشناسی و ۱۵ نفر کارشناسی ارشد بودند. میزان همبستگی بین خرده مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با سلطه‌گری در جدول ۱ آمده است.

قسمت تشکیل شده است که قسمت اول آن میزان نوع دوستی و قسمت دوم آن سطح تحول اخلاقی را می‌سنجد. در این آزمون سه معما مطرح می‌شود. این معماها هر کدام یک موقعیت دارند و هر معما به دو قسمت تقسیم می‌شود. هر قسمت سؤال‌های مخصوص به خود را دارد و در عین حال سؤال‌های قسمت اول با یک مقیاس چند درجه‌ای از کاملاً بله تا کاملاً نه درجه‌بندی شده‌اند. همچنین سؤال‌های قسمت دوم آزمون که سطح اخلاقی فرد را می‌سنجد از یک مقیاس ۵ درجه‌ای از خیلی زیاد تا خیلی کم قرار دارند. طبق پژوهش میر سلطانی (۱۳۸۳) پایایی و روایی قسمت اول در

جدول ۱ همبستگی بین خرده مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با سلطه‌گری

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
محرومیت	-														
رهاشدگی	-۰/۰۴	-													
بی‌اعتمادی	-۰/۰۳	۰/۳۳ ^{oo}	-												
انزوای اجتماعی	۰/۲۱ ^{oo}	۰/۱۹*	۰/۵۲ ^{**}	-											
نقص شکست	۰/۱۴	۰/۱۹*	-۰/۰۸	۰/۲۰*	-										
وابستگی	۰/۱۹ ^o	۰/۱۰	۰/۱۱	-۰/۰۶	۰/۰۴	-									
آسیب پذیری	۰/۴۰ ^{**}	۰/۰۳	۰/۱۲	۰/۲۸ ^{**}	۰/۲۵ ^{oo}	۰/۱۴	-								
گرفتاری	۰/۳۱ ^{oo}	۰/۱۷*	۰/۰۹	۰/۵۵ ^{**}	۰/۲۹ ^{**}	-۰/۱۱	۰/۴۳ ^{**}	-							
اطاعت	۰/۲۳ ^{oo}	۰/۲۲ ^{oo}	۰/۱۳	۰/۳۸ ^{**}	۰/۲۶ ^{**}	-۰/۰۲	۰/۳۱ ^{oo}	۰/۳۱*	-						
ایثارگری	۰/۱۵	۰/۳۱ ^{**}	۰/۲۴ ^{**}	۰/۲۶ ^{**}	۰/۱۳	-۰/۰۶	۰/۳۳ ^{**}	۰/۱۷*	۰/۴۷ ^{**}	-					
بازداری هیجانی	۰/۱۰	۰/۱۹*	۰/۰۹	۰/۰۵	-۰/۰۹	۰/۰۲	۰/۲۸	۰/۰۲	۰/۳۱ ^{**}	۰/۲۶ ^{**}	-				
معیارهای سرسختانه	-۰/۰۱	۰/۱۲	۰/۰۸	۰/۲۰ ^o	۰/۰۱	-۰/۱۲	۰/۲۳ ^{**}	۰/۱۵	۰/۲۶ ^{**}	۰/۱۷*	۰/۳۸ ^{**}	-			
استحقاق	۰/۰۳	۰/۱۴	۰/۰۹	-۰/۰۴	۰/۰۶	-۰/۰۷	-۰/۰۶	-۰/۰۹	۰/۱۷*	۰/۰۸	۰/۳۱ ^{**}	۰/۳۲ ^{**}	-		
خویشتن داری	-۰/۱۷*	۰/۲۵ ^{**}	۰/۵۰ ^{**}	۰/۳۵ ^{**}	۰/۰۳	-۰/۱۶*	۰/۲۰*	۰/۱۴	۰/۲۰*	۰/۲۸ ^{**}	۰/۰۳	۰/۱۶*	۰/۰۱	-	
سلطه‌گری	-۰/۰۸	۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۰۳	۰/۰۵	-۰/۰۸	-۰/۰۱	۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۰۲	-۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۰۲	۰/۱۱	-
	۰/۰۵	۰/۲۱*	۰/۱۵	۰/۳۱ ^{**}	-۰/۱۷	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۳۳ ^{**}	۰/۱۶*	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۹*	۰/۲۱*	۰/۰۸	-۰/۰۲

P<۰/۰۵ **، P<۰/۰۱*

نتایج به دست آمده بین رها شدگی، انزوای اجتماعی، آسیب‌پذیری، گرفتاری، بازداری هیجانی، معیارهای

در جدول ۱ همبستگی بین خرده مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با سلطه‌گری ارائه شده است. طبق

گرفتاری، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه) سطح سلطه‌گری نیز تغییر پیدا خواهد کرد. نتایج بررسی میزان همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با سلطه‌گری نیز در جدول ۲ آمده است.

سرسختانه با سلطه‌گری همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت ($P < 0/05$). مثبت بودن رابطه‌ی بین این متغیرها نشان می‌دهد که با افزایش یا کاهش سطح هر کدام از شاخص‌ها (رهاشدگی، انزوای اجتماعی، آسیب‌پذیری،

جدول ۲ همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با سلطه‌گری

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
سلطه‌گری	-					
تطابق با خود	۰/۷۷**	-				
تطابق با همسر	۰/۸۲**	۰/۲۷**	-			
بی‌کفایتی	۰/۲۸**	۰/۵۶**	-۰/۰۷	-		
خودمیان‌بینی	۰/۲۴**	۰/۴۷**	-۰/۰۵	۰/۸۴**	-	
دل‌بستگی	۰/۱۷**	۰/۲۴**	۰/۰۵	۰/۳۴**	۰/۳۷**	-
بیگانگی	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۲۴**	۰/۴۲**	۰/۴۲**

$P < 0/05$ **

افزایش و کاهش در سطح هر کدام از شاخص‌های بی‌کفایتی، دل‌بستگی و خود میان‌بینی سطح سلطه‌گری هم تغییر پیدا خواهد کرد. در ادامه به نتایج تحلیل رگرسیون در جدول ۳ اشاره می‌کنیم.

در جدول ۲ نتایج همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با سلطه‌گری نشان داده شده است. طبق نتایج بین بی‌کفایتی، دل‌بستگی و خود میان‌بینی با سلطه‌گری رابطه معنادار و مثبت وجود داشت ($P < 0/05$)؛ لذا با

جدول ۳ ضرایب استاندارد و غیراستاندارد متغیرهای پیش‌بین

مدل	B	خطای استاندارد	Beta	T	سطح معناداری
ضریب ثابت	۴۴/۲۱۶	۳/۷۲۸		۱۱/۸۶۲	۰/۰۰۰
آسیب	۰/۳۸۱	۰/۱۲۱	۰/۲۸۴	۳/۱۶۰	۰/۰۰۲
معیار	۰/۵۵۷	۰/۱۴۱	۰/۲۷۰	۳/۷۸۰	۰/۰۰۰
نقص	-۰/۲۷۳	۰/۰۸۶	-۰/۲۳۸	-۳/۱۵۲	۰/۰۰۲
انزوا	۰/۳۹۶	۰/۱۶۱	۰/۲۰۸	۲/۴۶۰	۰/۰۱۵
بی‌کفایتی	۰/۳۳۳	۰/۱۳۴	۰/۱۸۳	۲/۴۷۶	۰/۰۱۴
شکست	۰/۱۰۴	۰/۰۴۸	۰/۱۵۴	۲/۱۵۵	۰/۰۳۳

$P < 0/05$

رابطه معناداری داشتند. نتایج بررسی میزان همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با اخلاق در جدول ۴ آمده است.

در جدول ۳ خلاصه یافته‌های رگرسیون سلسله مراتبی ارائه شده است. با توجه به داده‌های به دست آمده و سطح معناداری ۰/۰۵ نتایج نشان می‌دهد که در کل تحلیل واریانس گام ششم معنادار بوده و ضرایب استاندارد نیز

جدول ۴ همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با اخلاق

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
خود میان‌بینی	-							
بی‌کفایتی	۰/۸۴**	-						
بیگانگی	۰/۴۲**	۰/۲۴**	-					
دلبستگی	۰/۳۷**	۰/۳۴**	۰/۴۲**	-				
پیش‌قراردادی	۰/۰۳	-۰/۰۹	-۰/۱۵	-۰/۱۵	-			
انتظارات متقابل	۰/۰۱	۰/۱۲	۰/۰۲	۰/۱۰	۰/۲۸**	-		
وجدان و اصول اجتماعی	۰/۰۶	۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۲۴**	۰/۲۸**	۰/۱۳	-	
پس‌قراردادی	-۰/۰۶	-۰/۱۰	۰/۱۴	۰/۱۲	۰/۰۹	۰/۲۸**	۰/۰۹	-
اخلاق کل	-۰/۰۹	-۰/۰۷	۰/۱۶**	-۰/۰۲	-۰/۵۲**	-۰/۳۹**	۰/۴۰**	۰/۴۴**

$P < 0.05^{**}$

افزایش سطح هر کدام از شاخص‌های بیگانگی، پیش‌قراردادی، انتظارات متقابل، اصول اجتماعی و پس‌قراردادی میزان سطح اخلاق نیز تغییر پیدا خواهد کرد. همچنین نتایج همبستگی بین خرده مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با اخلاق در جدول ۵ آمده است.

در جدول ۴ همبستگی بین خرده مقیاس‌های روابط موضوعی با متغیر اخلاق ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین اخلاق کل با بیگانگی، پیش‌قراردادی، انتظارات متقابل، اصول اجتماعی و پس‌قراردادی رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود داشت ($P < 0.05$)؛ بنابراین با

جدول ۵ همبستگی خرده مقیاس‌های طرحواره‌های ناسازگار با اخلاق

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
اخلاق کل	-														
محرومیت	-۰/۰۴	-													
رهایی	۰/۱۰	-۰/۰۴	-												
بی‌اعتمادی	۰/۲۵**	-۰/۰۳	۰/۳۳**	-											
انزوا	۰/۱۵	۰/۲۱**	۰/۱۹*	۰/۵۲**	-										
نقص	۰/۰۲	۰/۱۴	۰/۱۹*	-۰/۰۸	۰/۲۰*	-									
شکست	-۰/۰۲	۰/۱۹*	۰/۰۵	۰/۱۱	-۰/۰۶	۰/۰۴	-								
وابستگی	۰/۰۵	۰/۴۰**	۰/۰۳	۰/۱۲	۰/۲۸**	۰/۲۵**	۰/۱۴	-							
آسیب	۰/۰۳	۰/۳۱**	۰/۱۷*	۰/۰۹	۰/۵۵**	۰/۲۹**	۰/۱۱	۰/۴۳**	-						
گرفتاری	۰/۱۶*	۰/۲۳**	۰/۲۲*	۰/۱۳	۰/۳۸**	۰/۲۶**	-۰/۰۲	۰/۳۹**	۰/۳۱**	-					
اطاعت	۰/۲۴**	۰/۱۵	۰/۳۱**	۰/۲۴**	۰/۲۶**	۰/۱۳	-۰/۰۶	۰/۳۳**	۰/۱۷*	۰/۴۷**	-				
اینارگری	-۰/۰۷	۰/۱۰	۰/۱۹*	۰/۰۹	۰/۰۵	-۰/۰۹	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۳۱**	۰/۲۶**	-			
هیجانی	۰/۰۶	-۰/۰۱	۰/۱۲	۰/۰۸	۰/۲۰*	۰/۰۱	-۰/۱۲	۰/۲۳**	۰/۱۵	۰/۲۶**	۰/۱۷*	۰/۳۸**	-		
معیارهای	۰/۱۵	۰/۰۳	۰/۱۴	۰/۰۹	-۰/۰۴	۰/۰۶	-۰/۰۷	-۰/۰۶	-۰/۰۹	۰/۱۷*	۰/۰۸	۰/۳۱**	۰/۳۲**	-	
سرسختانه	۰/۰۳	-۰/۱۷*	۰/۲۵**	۰/۵۰**	۰/۳۵**	۰/۰۳	-۰/۱۶*	۰/۲۰*	۰/۱۴	۰/۲۰*	۰/۲۸**	۰/۰۳	۰/۱۶*	۰/۰۱	-
خوب‌بینی	۰/۱۵	-۰/۰۸	-۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۰۳	۰/۰۵	-۰/۰۸	-۰/۰۱	۰/۰۷	-۰/۰۶	۰/۰۲	-۰/۰۶	-۰/۰۲	-۰/۰۲	۰/۱۱

$P < 0.05^{**}$, $P < 0.01^*$

کاهش سطح هرکدام از شاخص‌های بی‌اعتمادی، گرفتاری و اطاعت میزان سطح اخلاق نیز تغییر پیدا خواهد کرد. در ادامه به نتایج تحلیل رگرسیون در جدول ۶ اشاره می‌کنیم.

جدول ۵ نتایج همبستگی طرحواره‌های ناسازگار با اخلاق را نشان می‌دهد. نتایج همبستگی نشان می‌دهد که بین اخلاق با بی‌اعتمادی، گرفتاری و اطاعت رابطه مثبت و معناداری وجود داشت ($P < 0.05$)؛ لذا با افزایش یا

جدول ۶ جدول ضرایب استاندارد و غیراستاندارد

مدل	B	خطای استاندارد	Beta	T	سطح معناداری
بی‌اعتمادی	۰/۱۹۳	۰/۰۵۶	۰/۳۰۸	۳/۴۴	۰/۰۰۱
اطاعت	۰/۱۱۲	۰/۰۴۱	۰/۲۲۱	۲/۷۵	۰/۰۰۷
خوبشنداری	۰/۰۴۲	۰/۰۱۸	۰/۱۸۴	۲/۳۷	۰/۰۱۹
استحقاق	-۰/۱۱۲	۰/۰۴۹	-۰/۲۰۵	-۲/۲۵	۰/۰۲۶
ثابت	۴/۲۷	۰/۹۲۲		۴/۶۳	۰/۰۰۰

$P < 0.05$

چگونگی رابطه فرد با دیگران را تعیین می‌کند. در واقع این الگوهای پایدار درونی، تعیین‌کننده‌ی کیفیت الگوهای ارتباطی‌اند. الگوهایی که رکن مهمی برای موفقیت افراد در همه‌ی زمینه‌ها از جمله زندگی زناشویی به حساب می‌آیند (میراندا و لوزا، ۲۰۱۵). همچنین طرحواره‌های ناسازگار اولیه نیز مفهومی فراگیر بوده که جنبه‌های گوناگونی از زندگی و شخصیت فرد را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. از جمله حیطه‌هایی که انتظار می‌رود این طرحواره‌ها اثرگذار باشند، ارتباط آن با مسائل و مشکلات در روابط بین زوجین است (رئیس‌الساداتی و همکاران، ۱۳۹۷). طرحواره‌های ناسازگار که در کودکی شکل می‌گیرند می‌توانند که یک اندیشه‌ی غلوآمیز از توانمندی را در فرد به وجود بیاورند؛ مانند اندیشه کنترل و تسلط بر رفتار همسر که می‌تواند چنان شدت پیدا کند که تبدیل به یک تصور غلط در مورد توانمندی برای تغییر و تسلط بر همسر شود. بدین ترتیب سلطه‌گری را با زور مداری می‌آمیزند. سلطه‌گری

در جدول ۶ خلاصه یافته‌های رگرسیون سلسله مراتبی ارائه شده است. با توجه به داده‌های به دست آمده و سطح معناداری ۰/۰۵ نتایج ضریب استاندارد متغیرهای پیش‌بین معنادار است.

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری و روابط اخلاقی در زوجین شهر سندج بود. نتایج پژوهش نشان داد که بین روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سلطه‌گری در زوجین روابط معنادار وجود دارد ($P < 0.05$). این یافته با نتایج پژوهش‌های رنر (۲۰۱۱)، پیروی و بهرامی (۱۳۹۶)، لعل‌زاده کندکلی، اصغری ابراهیم‌آباد و حصارسرخ (۱۳۹۴) و بشارت، دهقانی و تولاییان (۱۳۹۳) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که روابط موضوعی بازنمایی‌های فرد از دیگران و محیط خود است. این بازنمایی‌ها الگوهای پایدار درونی هستند که در موقعیت‌های ارتباطی فعال می‌شوند و

¹ - Miranda & Louza

زوجین و تعالی خانواده نقش بديهی و انکارناپذیر دارد. به طور معمول، زوجینی که روابط عمیق، منطقی و دوستانه را تجربه می‌کنند زندگی زناشویی موفق‌تری خواهند داشت (آزادفلاح و همکاران، ۱۳۹۷).

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های حاصل از این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که چنانچه زندگی زناشویی شرایط نامساعد را برای ارضای نیازهای مختلف همسران ایجاد کند، نه تنها جنبه‌های مثبت ازدواج تحقق نمی‌یابد، بلکه اثرات منفی و گاه جبران ناپذیر را به جا خواهد گذاشت که این اثرات منفی نه تنها باعث بروز مشکل در روابط بین زوجین و بروز اختلال در روابط میان آنان می‌شود، بلکه منجر به ایجاد مشکلاتی برای فرزندان نیز خواهد شد و فرزندان نیز از روابط بین زوجین (پدر و مادر) متأثر خواهند شد. افراد در برابر روابط خود با خانواده، مسئولیت خطیری دارند و باید در شیوه روابط با دیگران و افراد خانواده طرز تفکر نسبت به خود و خانواده خود و نوع برخورد و روابط اخلاقی و عاطفی با آنان مراقبت نمایند. با توجه به اهمیت عوامل روان‌شناختی مورد بررسی در این پژوهش و میزان تأثیرگذاری که این عوامل در زندگی زوجین دارند، باید پیش از پیش به شناخت و کنترل آن‌ها پرداخته شود. شناخت و کنترل این عوامل روان‌شناختی می‌تواند باعث ایجاد روابط سالم میان زوجین و در نتیجه داشتن خانواده سالم و در ادامه جامعه‌ای سالم و کارآمدتر شود. اینکه افراد در آینده، شخصیتی متعادل و آرام داشته باشند یا شخصیتی نا آرام و پرخاشگر، با دیگر افراد جامعه ارتباط موفق‌تری داشته باشند یا ناموفق، بستگی به روابط درون خانواده دارد؛ بنابراین نقش زوجین در ایجاد روابط

محصول هنجارهای اجتماعی، قوانین و مفروضات پذیرفته شده است و برای تداوم آن باید اقدام تعادلی در قدرت نهادینه شده وجود داشته باشد. سلطه‌گری در خانواده از زن و شوهر آغاز شده و با به دنیا آمدن فرزندان به سمت آنان نیز کشیده می‌شود (احمدی، ۱۳۹۰). از دیگر نتایج حاصل از این پژوهش این بود که بین روابط موضوعی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با روابط اخلاقی در زوجین روابط معناداری وجود دارد ($P < 0/05$). این یافته نیز با نتایج پژوهش‌های طباطبایی، سهرابی و کریمی زارچی (۱۳۹۱)، استیلز (۲۰۱۱) و رئیس‌الساداتی، نظربلند و خوش‌کنش (۱۳۹۷) همسو است. در توجیه این یافته نیز می‌توان گفت که نظریه‌پردازان روابط موضوعی مشکلات بعدی در زندگی زناشویی را متأثر از روابط اولیه‌ی کودک تعبیر می‌کنند (واحدی و همکاران، ۱۳۹۱). از دیدگاه روابط ابژه، توانایی برقراری روابط ارضا کننده متقابل در زندگی تا حدودی به الگوی درونی شده ناشی از تعاملات اولیه برمی‌گردد که بر روی روابط درون خانوادگی فرد در آینده تأثیرگذار خواهد بود (برس^۱ و همکاران، ۲۰۱۳). همچنین طرحواره‌های ناسازگار اولیه نیز در افراد به تجربه‌ی رویدادهای منفی در زندگی منجر می‌شود و حضور چنین رویدادهایی در زندگی شخص باعث احساس فشار روانی بیش از حد و نارضایتی از زندگی می‌شود (شبان، ۱۳۹۷). هنگامی که طرحواره‌های ناسازگار فعال شوند، سطوحی از هیجان منتشر می‌شود و مستقیم یا غیرمستقیم منجر به ایجاد تعارضات بین فردی می‌شود و بر روابط بین افراد تأثیرگذار است (هالچین^۲، ۲۰۱۸). روابط اخلاقی و عاطفی در پویایی و سلامت

^۱- Bers

^۲- Halichin

- Baumeister R, Vronasch A. (2012). Is the essence of morality mind perception, self-regulation, free will, or culture?. *Psychological Inquiry*, 23, 134-136.
- Bell MD. (1986). A Scale for the assessment of object relations: Reliability, validity, and factorial invariance. *Journal of Clinical Psycho*, 42, 733-41.
- Bers SA, Besser A, Harpaz I, Blatt SJ. (2013). An empirical exploration of the dynamics of anorexia nervosa: Representations of self, mother and father. *Psychoanalytic Psychology*, 30, 188-199.
- Besharat MA, Dehghani S, Tavalaeayan M. (2014). Mediating role of early maladaptive schemas on the relationship between parenting styles and marital problems. *Journal of Family Psychology*, 1, 3-18. (In Persian)
- Fakohi N. (2012). *An Introduction to Anthropology*. Tehran: Nai Publication. (In Persian)
- Farhood D. (2011). *Ethics education*. University of Medical Sciences, Tehran. (In Persian)
- Halichin R, Susan C. (2018). *Psychological Pathology: Clinical Perspectives on DSM-Related Psychiatric Disorders*. Translation: Yahiya Sayed Mohammadi. Tehran: Ravan Publication. (In Persian)
- Huskins CN. (1986). Measuring Perceived dominance-accommodation: Development of a scale, *Psychological Reports*, 58, 627-642.
- Kelly FD. (2014). *The Assessment of object Relations Phenomena in Adolescents: TAT and Rorschach Measures*. London: Rutledge.
- Khazae Z, Tamadon F. (2014). John Martin Fishers Viewpoint regarding the necessary free will in moral responsibility. *Journal of Hekmat VA Falsafe*, 3, 131-151. (In Persian)
- Kohlberg L. (1981). *Global Rating Guide with new materials*. School of Education, Harvard University.
- Laal Zade A, Asghari M, Hesar Sorkhi R. (2014). The role of maladaptive schemas in the divorce emotionally. *Journal of Clinical psychology*, 7: 23-38. (In Persian)
- Lamkin J, Keith, W, Campbell R, Vanderlin D. (2015). AN exploration of correlates of grandiose and

سالم در خانواده بسیار تأثیرگذار خواهد بود. انجام پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود: یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که ماهیت طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی است و به صورت مقطعی اجرا شده است؛ بنابراین، اسناد مطرح شده نمی‌توانند الزاماً علت شناختی تلقی شوند. همچنین نمونه‌ی مورد بررسی در این پژوهش یک نمونه از زوجین ساکن شهر سندج بودند، این محدودیت قابلیت تعمیم نتایج را محدود می‌کند.

سپاسگزاری

از همکاری صمیمانه‌ی تمامی کسانی که در انجام این پژوهش ما را یاری نمودند، کمال تشکر را داریم. پژوهش حاضر از نتایج طرح تحقیقاتی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه پیام نور تهران با کد IR.PNU.REC.1398.023 می‌باشد.

References

- Ahee Gh, Mohammadifar MA, Besharat, M. A. (2011). Reliability and Validity of the Young schema questionnaire. *Journal of Psychology*, 3, 5-25. (In Persian)
- Ahmadi A. (2011). *The psychology of the family*. Tehran: Nai Publication. (In Persian)
- Azadfalsh P, Ahmadi SH, Farahani H. (2019). Find the dominant communication patterns of Iranian couples based on communication conflict. *Journal of Clinical Psychology Studies*, 32, 67-92. (In Persian)
- Barani M, Zarei E, Falahchai R. (2016). Investigating the relationship between self-esteem and family power structure among women seeking divorce in Bandar Abbas. *Journal of Women and Family Studies*, 31, 23-37. (In Persian)

- vulnerable narcissism in romantic relationships: *Journal of Nurse Educ Today*, 79, 166-171.
- Miranda B, Louza MA. (2015). The physician's quality of life: Relationship with ego defense mechanisms and object relation. *Comprehensive psychiatry*, 63, 9-22.
- Mirsoltani B. (2004). Investigating and comparing the moral development of delinquent adolescents and normal adolescent. M.A thesis, Faculty of Humanities. (In Persian)
- Mooney M. (2006). A critique of Freire's perspective on critical social theory in nursing education, *Journal of Nurse Educ Today*, 3: 240-244.
- Nimtz MA. (2011). Satisfaction and contributing factors in satisfying long- term marriage: A phenomenological study A doctoral dissertation in psychology. Liberty University.
- Pairavi M, Bahrami H. (2017). The relationship between Early Maladaptive Couples Schemas and Marital Adjustment in Married Students of Tehran Science Research Unit. *Journal of Development Psychology*. 1,131-158. (In Persian)
- Raies Sadati F, Nazarboland N, Khoshkonesh A. (2017). The Study of the Relation of Early Maladaptive Schemas and Differentiation with the Extent of Marital Adjustment. *Journal of Disability Studies*, 6, 28-35. (In Persian)
- Renner F. (2011). Early maladaptive schemas in depressed patients: Stability and relation with depressive symptoms over the course of treatment. *Journal of Affective Disorders*, 23, 63-82.
- Sant Clair M. (2011). An Introduction to thematic relationship and psychology itself. Translation: Tahmaseb A, Aghae, A. Tehran: Nai Publication.
- Shabani J. (2018). Expectant Anxiety Test Based on Early Maladaptive Schemas in Secondary Psychology School Students in Gorgan, 4, 47-57. (In Persian)
- Stephens E, Pekrun M. (2015). Self-enhancing and self-defeating ego orientation: Relations with task and avoidance orientation, achievement, self-perception and anxiety. *Journal of Educational psychology*, 89, 71-81.
- Stiles OE. (2011). Early maladaptive schemas and intimacy in young adult's romantic relationship. [unpublished doctoral dissertation]. San Francisco, USA: Alliant international University.
- Tabatabai S, Sohrabi S, Karimi F, Zarei M. (2012). The Effectiveness of Training in Emotional Schema Therapy Techniques on the Schema of Depressed People. *Journal of Psychology*. 11, 75-86. (In Persian)
- Vahedi A, Makvand SH, Bigdeli I. (2012). Diagnosis of Higher Level Personality Pathology by Using Short- Term Dynamic Psychotherapy. *Journal of Clinical Psychology*, 4, 15-28. (In Persian)
- Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. (2005). Schema therapy: A practitioners Guide. New York: The Guilford press.
- Zeigler Hill V, Green BA, Amau R, Sisemore T, & Myers EM. (2011). Trouble ahead, trouble behind: Narcissism and early maladaptive schemas. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 42, 96-103.